

ПЕРЕДОВІ ПОЗИЦІЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ

Кульбіда С.В.,
доктор педагогічних наук, професор,
головний науковий співробітник
відділу навчання жестової мови
Інституту спеціальної педагогіки і психології
Імені Миколи Ярмаченка
НАПН України

До Дня науки, у Всеукраїнський день перекладача жестової мови відбувся Всеукраїнський науково-практичний семінар (в рамках фестивалю Тижня науки), присвячений вивченню сучасного досвіду дистанційного навчання учнів з порушеннями слуху, з'ясуванню організаційно-ресурсного забезпечення в умовах воєнного часу. У семінарі взяли участь понад 200 учасників з України (53 спеціальні заклади, 12 інклюзивно-ресурсні центри, 4 – коледжі, 12 – громадські організації, 2 – депутатський корпус) і зарубіжжя.

Під час семінару на професійному рівні піднято і висвітлено питання використання української жестової мови (УЖМ), жестово-словесної двомовності у навчальній, перекладацькій, корекційно-розвитковій, психологічній, виховній складових освітньо-реабілітаційного процесу спеціальних шкіл, навчально-реабілітаційних центрів для осіб з порушеннями слуху.

На широкий загал винесено питання здійснення дистанційного навчання різних категорій осіб з порушеннями слуху з урахуванням батьківської взаємодії в умовах викликів воєнного часу.

Кожен, з понад 200 учасників заходу, міг пересвідчитися, що послуги сурдофахівців спеціальної освіти на основі науково обґрунтованих позицій компетентнісного, соціокультурного, білінгвального, дитиноцентричного підходів надаються у максимальному режимі, задовольняють унікальні (мовні, комунікативні, мовленнєві, візуальні, психологічні) потреби з урахуванням особливостей розвитку кожного вихованця з порушеннями слуху з числа переселенців.

Принциповий обмін думками, здобутками, позиціями науковців, практиків, представників депутатського корпусу, громадськості відбувся у п'яти взаємопов'язаних секціях:

1. Організаційно-методичні засади здійснення дистанційного навчання здобувачів освіти з порушеннями слуху в умовах воєнного часу.
2. Накопичення дистанційного досвіду викладання предметів: від основ до практики.
3. Здійснення корекційно-розвиткового супроводу учнів з порушеннями слуху: від традицій до інновацій.

4. Особливості здійснення освітнього процесу осіб з порушеннями слуху під час воєнних дій.

5. Ефективність дистанційного навчання у компетентнісному зростанні фахівців.

У роботі секцій взяли активну участь фахівці: Світлана Кульбіда, Анатолій Коломоєць, Галина Воробель, Ірина Волохай, Любов Луценко, Оксана Романовська, Ірина Сколотова, Лариса Малинович, Наталія Зборовська, Оксана Ломакіна, Наталія Стецула, Наталія Корочкова, Вікторія Слюсаренко, Валентина Кирковська, Андрій Когтев, Олександр Шаповалов, Тетяна Подопригора, Яна Барабаш з Кривого Рогу, Києва, Хмельницька, Харкова, Львова, Нової Ушиці Хмельницької області, Теревовлі Тернопільської області, Баварії, Польщі.

Кожен з доповідачів: презентував власні напрацювання, неоціненний досвід діяльності спеціальних шкіл, навчально-реабілітаційних центрів, де здобувають освіти учні з порушеннями слуху; не зважаючи на жодні перешкоди, труднощі, представив обґрунтовані позиції, різностороннє бачення шляхів організації і здійснення дистанційного навчання на предметних уроках, корекційно-розвиткових заняттях, позакласній діяльності. Атмосфера понад кількогоднинного онлайн маршруту семінару мала особливий темпо-ритм з наповненням структури, змісту кругозором, рефлексіями, переконливими судженнями і прикладами використання УЖМ, жестово-словесної двомовності, технологіями, методами і прийомами дистанційної роботи.

Під час семінару забезпечувався переклад українською жестовою мовою досвідченим носієм – Оксаною Пац.

Таким чином, проведений Всеукраїнський науково-практичний семінар «Досвід дистанційного навчання для учнів з порушеннями слуху (організаційно-ресурсне забезпечення в умовах воєнного часу)» засвідчив, що жоден з напрямів наукової, педагогічної, психологічної, перекладацької, громадської, волонтерської спільноти сурдопрофілю не полишає свій фронт, шикуює свої ряди на своїх позиціях і, поряд з нашими мужніми Захисниками, наближає переможну ходу.

Список використаних джерел:

1. Коломоєць А.О., Луценко Л.М., Романовська О.О., Корочкова Н.П., Біланова О.А. (2022). Педагогам: організація дистанційного навчання в умовах воєнного часу для дітей з порушеннями слуху. Режим доступу <https://mon.gov.ua/ua/news/pedagogam-organizaciya-distancijnogo-navchannya-v-umovah-voyennogo-stanu-dlya-ditej-iz-porushennyam-sluhu>

2. Досвід дистанційного навчання учнів з порушеннями слуху (організаційно-ресурсне забезпечення в умовах воєнного часу)». Вилучено з <https://youtu.be/BLgJ6vWJ2Bg>

3. Kulbida, S. (2019). Features of bilingual approach application in special institutions for deaf in Ukraine. *Education: Modern Discourses*, 2, 141-152. <https://doi.org/10.32405/2617-3107-2019-1-17>